

ето направило голѣма вреда на господарствениятъ организъмъ въ Бжлгария. Разбира се, че тие византийски начала не сж могле да не подточатъ своеобразното развитие на народътъ. Като захва-немъ отъ бжлгарскиятъ дворъ, който приѣлъ отъ византийските кесари роскошни и непотрѣбни церемонияли, сичката административна часть на Бжлгария, — до колкото сж са увардиле въ това отношение указанията въ старите лѣтописи, — приѣла чисто византийски характеръ²⁾. Тие отживѣле вече и подгниле начала на гржцкото развитие безъ никакво сжмиѣние сж биле джлжни да подѣйствуватъ разрушително на младата и на крѣхката бжлгарска народность, — и на това ние свободно можеме да припишемъ онова обстоятелство, че бжлгарскиятъ народъ не е успѣлъ слѣдъ време да изработи за себѣ си яжки основания, които би поддържалe неговото цѣлно независимо сществование. Бжлгария само въ едно отношение е изказала своятъ протестъ противъ това убийствено влияние, а тоя протестъ са заключава въ нейното стрѣмление да добие своя религиозна свобода и самостоятелна бжлгарска черкова. Това стрѣмление са появява още въ пжрвото време на бжлгарското християнство: скоро послѣ своето крщение Борисъ са обжрща вече камъ папата (въ това време черковното раздѣление не било още извжршено, и папата безпрестанно са мѣшалъ въ дѣлата на православното славянство, — и това са е продължало джлго време въ историята на юго-западните славяне), оплаква са отъ злоупотрѣбленията на гржцкото духовенство и, за по-добро укрѣпление на новата

²⁾ С. Палаузовъ.